

Systematic and thoroughly developed typical exercises, which are based on selected professional-oriented situations and the domination of oral exercises are proposed at direct communication “student – student”, “student – teacher”, “doctor – patient”, “doctor – doctor” are essential for successful mastery of Ukrainian as a foreign language. The ultimate goal of teaching provides realization of the communicative needs of English-speaking students in different spheres of communication: everyday, social, educative and professional at the average level.

The prospects for further research are the experimental testing of the methodology of teaching Ukrainian language as a foreign for students of medical universities in the groups with English language teaching in order to its further improvement.

Key words: *English-speaking students, language proficiency, potential vocabulary, working vocabulary, thesaurus, medical terminology, signal cards, repulsion method.*

УДК 378.147:[373.3.011.3-051:78]

Людмила Гаврілова

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ORCID ID 0000-0003-1814-5323

Валентина Орехова

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ORCID ID 0000-0002-7909-1077

DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/230-240

СТРУКТУРА МИСТЕЦТВОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Стаття висвітлює актуальну проблему сучасної мистецької педагогіки – удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів музики, зокрема вчителів-музикантів початкової ланки освіти. Розкрито сутність мистецтвознавчої компетентності як актуального складника професійної компетентності майбутніх педагогів музичного мистецтва, подано її структуру та запропоновано власне бачення. Автор акцентує на тому, що мистецтвознавча складова професійної компетентності є сукупністю базових знань, сформованих умінь і навичок мистецького виконавства, досвіду оцінної та мистецько-творчої діяльності, емоційно-духовного розвитку особистості. Сформованість мистецтвознавчої компетентності забезпечує володіння ключовими та специфічними знаннями про культуру й різні види мистецтва, а також готовність до успішного здійснення професійної діяльності.

Ключові слова: *професійна компетентність, мистецтвознавча компетентність, майбутні вчителі музичного мистецтва, професійна підготовка.*

Постановка проблеми. Сучасні соціокультурні зміни призводять до підвищення ролі і значення мистецької освіти як стратегічного ресурсу, який активно впливає на становлення особистості. Компетентнісний підхід, який наразі став одним із ключових у сучасному процесі оновлення освітньої системи, має значний потенціал для розвитку особистості майбутнього вчителя, зокрема педагога-музиканта, та стає запорукою його успішної самореалізації у професійній музично-освітній діяльності.

Сформована професійна компетентність – це підтверджена здатність використовувати знання, уміння та здібності в роботі й навчанні для професійного і особистісного розвитку. Професійна компетентність

майбутніх учителів музичного мистецтва дозволяє усвідомити специфіку роботи саме в галузі музично-педагогічній діяльності в школі [2, 8].

Наразі особливої актуальності набуває вивчення феномену професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва, які працюватимуть у початковій школі, оскільки діти молодшого шкільного віку через особливості сприймання навколишнього середовища потребують більшої уваги та специфічних форм і методів викладання навчального матеріалу на уроках музики. Використання інтегрованого підходу, залучення різних інформаційних середовищ (аудіо-, відео-, графіки, тексту тощо.) до сприймання творів мистецтва, висока ступінь унаочнення теоретичних положень – ці та інші умови мають забезпечуватися під час проведення уроків музичного мистецтва в початковій школі.

Теоретико-емпіричне вивчення особливостей професійної компетентності майбутніх учителів музики початкової школи дозволяє виділити мистецтвознавчу компетентність як один із складників професіоналізму вчителя музики загалом. Основою означеної компетентності майбутнього педагога-музиканта є не лише активний інтерес до мистецької галузі знань та якісне викладання предмета, а передусім можливість розглядати мистецтво крізь художню культуру суспільства в цілому, широкий спектр знань окремих видів мистецтва і їх відношення до дійсності. Вагомим компонентом мистецтвознавчої компетентності виступають мистецькі знання й навички, що забезпечують успішне здійснення тієї чи іншої форми мистецької діяльності.

Така компетентність не є вродженою якістю і в процесі навчання має стати предметом цілеспрямованого формування, тобто необхідного комплексу знань, умінь, навичок та досвіду, що допоможе сформувати в майбутніх учителів музики початкової школи готовність до самореалізації в мистецько-освітній діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Основні положення компетентнісного підходу задекларовані в сучасних державних законодавчих документах, зокрема в Законі України «Про вищу освіту» компетентність визначається як «динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [3].

Різні аспекти компетентнісного підходу набувають науково-теоретичного осмислення й експериментальної перевірки в розвідках сучасних учених (В. Байденко, П. Бачинського, Н. Бібік, І. Гудзик, І. Драча, О. Локшиної, Л. Масол, С. Ніколаєнко, О. Овчарук, Л. Пильгун, О. Пометун, І. Родигіної, О. Савченко, Л. Сень, Т. Смагіної, Г. Терещук, Н. Фоменко, А. Хуторського та ін.), які доводять, що сформована професійна компетент-

ність – це здатність і готовність вчителя використовувати знання, уміння, особистісні якості для успішного виконання професійної діяльності; самостійність та креативність у вирішенні поставлених завдань; готовність відповідати за результати своєї праці [1]. Науковці визначають компетентнісний підхід як один із засобів реформування вітчизняної системи освіти, реалізація якого спрямована на формування, розвиток і вдосконалення комплексу особистісних і соціально-професійних знань майбутніх фахівців; як сучасний підхід до професійної підготовки майбутнього вчителя, на основі якого у студентів формується система фахових компетентностей.

Сучасними освітянами розроблені концептуальні положення щодо професійної компетентності вчителів музики (Л. Гаврілова, А. Козир, Л. Масол, Т. Плятченко, А. Растрігіна, Р. Савченко, В. Федоришин та ін.).

Найбільш суттєві й вагомні внески в дослідження професійної компетентності майбутніх учителів музики, на нашу думку, зроблені Л. Масол та А. Козир. Так, за Л. Масол поняття професійної компетентності вчителя музики трактується як готовність до виконання музично-педагогічної діяльності, спроможність використовувати набуті знання, уміння, навички в житті. Науковець стверджує, що професійна компетентність має особистісно-діяльнісний і міжпредметний характер. Також вона підкреслює, що будь-який тип компетентності обов'язково включає універсальні людські якості й здібності, які не залежать від сфери їх вияву [5, 29].

Поділяючи думку А. Козир, вважаємо, що професійна компетентність учителя музики виходить далеко за межі вузького поняття педагогічних здібностей та знань у певній мистецькій галузі. До нього входить сукупність мистецтвознавчих та загальнопедагогічних знань, умінь і навичок, творчого використання ціннісного досвіду, теоретико-практичної готовності до його використання [4].

Отже, можна сказати, що професійна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва – це фактично готовність до успішної музично-педагогічної діяльності в школі.

Зазначимо, що при значній кількості наукових розвідок професійної підготовки майбутніх музикантів-педагогів, у сучасній мистецькій педагогіці майже не висвітлено питання формування професійної компетентності майбутніх учителів музики початкової ланки освіти, не визначено специфіку й компонентну структуру цього педагогічного феномену.

Мета статті. Тож спробуємо в межах статті проаналізувати та систематизувати поняття професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в початковій школі та виокремити й схарактеризувати її мистецтвознавчу складову.

Методи дослідження. Під час дослідження використано низку науково-теоретичних методів, зокрема аналіз, синтез, порівняння, узагальнення для вивчення наукової літератури, урядових документів, а

також порівняння позицій учених щодо змісту поняття «професійна компетентність майбутніх учителів музики».

Виклад основного матеріалу. Як доводить аналіз вітчизняної та зарубіжної психолого-педагогічної наукової літератури з питань компетентнісного підходу, компетентність означає не лише професійні знання і досвід, а й ставлення до справи, здатність ефективно використовувати знання та вміння, а також особистісні якості для досягнення необхідного результату [1]. Наукою доведена структурна багатовимірність педагогічного явища компетентності та виокремлені різноманітні групи компетентностей.

Аналізуючи міркування науковців щодо особливостей професійної компетентності вчителів музичного мистецтва, звернемо увагу на виокремлення в більшості досліджень її специфічних складників, пов'язаних із зануренням у галузь мистецтвознавства, яка, як відомо, пов'язана з теорією та історією мистецтва, аналізом та інтерпретацією творів, сформованими художньо-естетичними орієнтаціями тощо.

Приміром А. Козир не обмежує поняття професійної компетентності вчителя музики педагогічними здібностями в певній галузі, вказуючи, що професійна діяльність педагога-музиканта неможлива без активного інтересу до мистецтва в цілому, без прагнення до мистецького самовдосконалення [4]. До того ж музикант-педагог повинен мати широку ерудицію в галузі художньої культури, педагогіки, психології, мистецтвознавства, естетики; володіти практичними вміннями та навичками художньо-естетичної діяльності; мати сформовані особистісні й професійні якості та здібності.

О. Щолокова, вивчаючи основні аспекти проблеми формування духовності з позицій компетентнісного підходу [11], розглядає духовність як специфічну людську якість, яка формується в процесі сприйняття й розуміння певних суспільних норм і цінностей. Формування та розвиток духовної сфери людини О. Щолокова пов'язує з художньо-естетичною освітою і вихованням засобами мистецтва.

Як багатомірну й динамічну якість професійну компетентність учителя музики розглядає А. Растрігіна, наполягаючи на включенні особистості в співтворчість, активне естетичне реагування, осмислення художньої цінності кожного твору мистецтва [8]. Науковець підкреслює, що музично-педагогічна освіта має формувати не лише професійного музиканта, а й особистість, що володіє засобами пізнання себе та навколишнього світу й здатна до повноцінної професійної та особистісної самореалізації.

О. Ростовський також вбачає в музично-педагогічній освіті процес і результат духовно-практичного осягнення перетворювальних та гуманістичних функцій музики, що спрямовані на розвиток особистості майбутнього вчителя в усьому багатстві проявів її ціннісних ставлень до явищ художньо-естетичної культури, до суспільства в цілому [9, 15].

В. Федоришин специфіку професійної компетентності майбутнього вчителя музики знаходить в акмеологічних вимірах підготовки фахівця як високоосвіченої особистості, яка прагне до творчих звершень і вершин професійної досконалості. Автор наголошує, що методична система розвитку художньо-музичних здібностей є сукупністю ефективних методів, форм та засобів, використовуваних учителем у процесі музичного навчання і спрямованих на розвиток творчості, спеціальних здібностей, самостійного музичного мислення учнів і в той самий час на формування загальної культури, художнього смаку й ціннісних орієнтацій особистості [10].

Т. Пляченко, вивчаючи формування інструментально-виконавської компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі фахової підготовки, значну увагу приділяє аксіологічній настанові, яка характеризує сформованість соціально значущих цінностей і виступає загальним орієнтиром його професійної діяльності [7].

О. Олексюк висуває провідну ідею про те, що компетентність – це рівень досягнення професійної майстерності, невід'ємною частиною якої є духовний потенціал особистості. У сфері мистецтва, яка є пріоритетною в нормотворчості, всі мистецькі компетентності утворюють живий органічний синтез. Нормативність духовно-ціннісного контексту музики автор пов'язує з предметним ціннісно-смісловим планом культурної картини світу [6].

Л. Гаврілова вводить до структури професійної компетентності сучасного вчителя музики інформаційно-комунікаційну складову, яка забезпечує умови для виходу цього педагогічного феномену за межі спрямованості лише на музичне мистецтво й дозволяє залучати широкий спектр засобів наочності [2].

Отже, вітчизняні музиканти-науковці розглядають професійну компетентність учителя музики з різних позицій, акцентуючи аспекти духовності, педагогічної майстерності, акмеологічного й аксіологічного підходів тощо. На нашу думку, у підготовці майбутніх музикантів-педагогів для початкової школи особливого значення набуває інтегративний підхід до вивчення мистецтва, що дозволяє враховувати багатовіковий досвід розвитку синкретичних фольклорних жанрів, синтетичних видів професійного мистецтва, специфіку інтегративних процесів у межах різних естетико-стильових течій. Крім того, такий підхід наближає майбутнього вчителя до особистості дитини – молодшого школяра, який сприймає інформацію переважно через емоційно-чуттєві рецептори.

Нині освіта спрямована на розвиток гнучкої рухливої свідомості. Ми повністю підтримуємо думку Л. Масол, що вихованню такої особистості сприяє мистецтво завдяки власній природі художніх образів, які мають надзвичайно широкий спектр можливих інтерпретацій, особистісних тлумачень у семантичному поліхудожньо-інформаційному повідомленні. Науковець звертає увагу, що всі компоненти мистецтва існують у внутрішніх

взаємозалежностях, що відбивається в понятті «культурний паттерн» [5]. Інтеграція наразі набуває статусу своєрідного «провідника» ідей гуманітарної методології, яка активно проникає у сферу педагогіки мистецтва.

Державний стандарт початкової загальної освіти в галузі «Мистецтво» вміщує змістові лінії, що охоплюють основні види мистецтв – музичне, візуальне (образотворче), хореографічне, театральне, екранне, циркове. Домінуючими при цьому залишаються музичне та візуальне мистецтва. Такий інтегративний підхід до вивчення мистецтва, ставить гостру необхідність ретельної підготовки компетентних спеціалістів, які володіють мистецтвознавчою компетентністю як однією з предметних компетентностей фахівця-музиканта.

Теоретико-емпіричне вивчення особливостей професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва дозволяє нам виділити мистецтвознавчу компетентність як один зі складників професіоналізму вчителя мистецької освітньої ланки, зокрема вчителя музики початкової школи.

Оскільки діти молодшого шкільного віку оточуюче середовище сприймають переважно через відчуття, вони відкриті до емоційних перевтілень, мають рухоме та непостійне сприйняття навколишнього світу, актуальним у формуванні професійної компетентності вчителя музики початкової школи є врахування мистецтвознавчої компетентності в єдності показників теоретичної та практичної підготовки до професійної діяльності. Основою означеної компетентності майбутнього педагога-музиканта початкової школи є не лише активний інтерес до мистецької галузі знань та підвищена значущість засобів наочності, а й прагнення сприймати навколишній світ через призму мистецтва, використовуючи широкий спектр мови мистецьких творів.

Тож вважаємо за доцільне виокремити в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя музики мистецтвознавчу складову, формування якої значно поглибить його (вчителя) фахову підготовку. Цей педагогічний феномен визначаємо таким чином: *мистецтвознавча компетентність у складі професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в початковій школі є спеціальною і уявляє собою готовність випускника до вивчення, аналізу та інтерпретації мистецьких творів, здатність до використання систематизованих історичних і теоретичних знань для вирішення професійних завдань на основі цілісного, фундаментального, філософського розуміння ролі й значення мистецтва в розвитку суспільства і кожної окремої особистості.* Така компетентність не є вродженою якістю і в процесі навчання має стати предметом цілеспрямованого формування.

Структура мистецтвознавчої компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи включає багато компонентів:

- когнітивний (володіння широким спектром мистецьких знань у їх відношенні до дійсності, розуміння сутності, походження, особливостей та видової специфіки мистецтва);
- аналітико-діяльнісний (система професійних-аналітичних дій);
- мотиваційний (вмотивованість у мистецькій діяльності, здатність оцінювати явища мистецтва, сформованість естетичного смаку та ціннісних орієнтацій особистості);
- рефлексивно-оцінний (здатність та прагнення до самоаналізу й самовдосконалення).

Унаочнимо структуру мистецтвознавчої компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи (рис. 1).

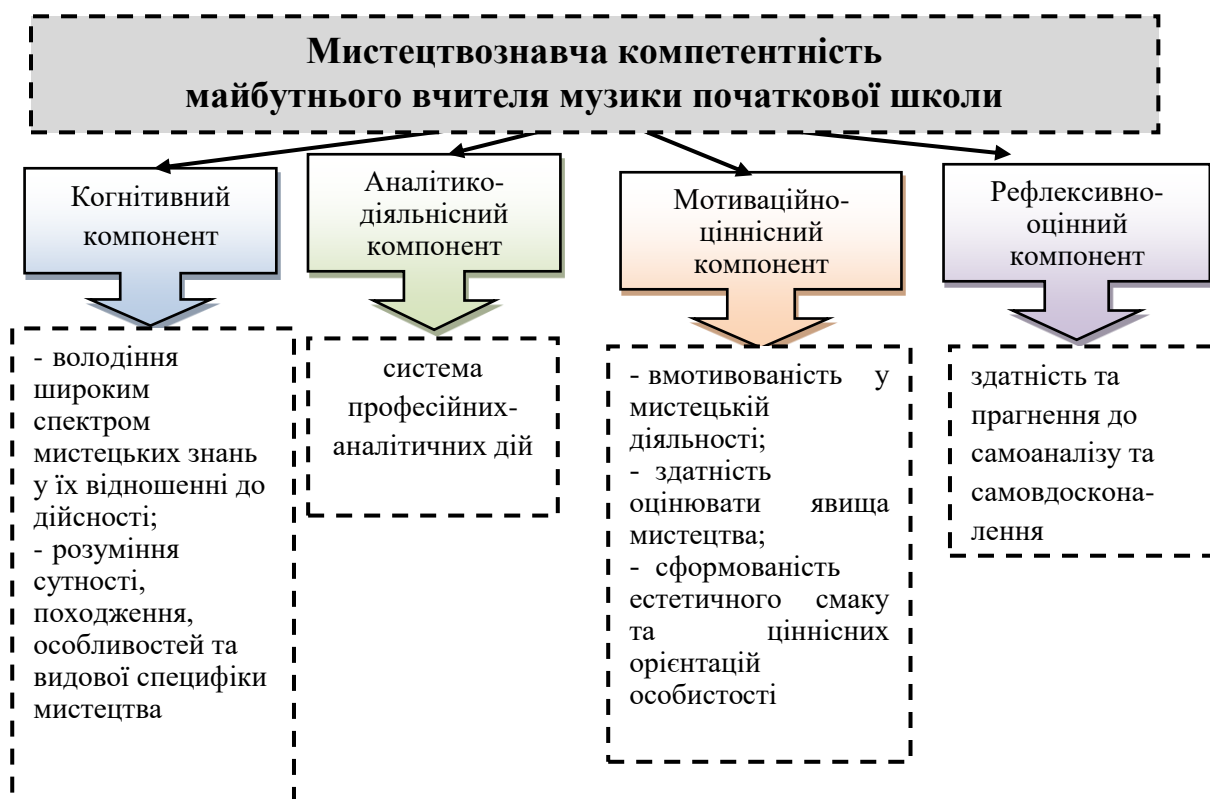

Рис. 1. Структура мистецтвознавчої компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи

Найбільш актуальними для оволодіння мистецтвознавчою компетентністю є історико-теоретичні знання провідних видів мистецтва, специфіки їх художньо-образної мови; історичних, соціальних, філософських особливостей і детермінант виникнення, становлення й розвитку основних видів, жанрів, стилів, напрямів мистецтв; основних підходів і методів вивчення, аналізу та інтерпретації творів мистецтва, розуміння їх значущості й естетичної цінності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

1. Сучасному вчителю музики початкової школи необхідно бути міждисциплінарним спеціалістом, який не лише володіє

вузькоспеціальними музичними теоретичними і практичними знаннями і вміннями, а й вільно орієнтується в різних сферах мистецтва. Застосування компетентнісного підходу в професійній підготовці майбутніх учителів музики початкової школи дозволяє сформувати в них мистецтвознавчу складову, забезпечити подальшу успішну професійну діяльність на уроках музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво» в молодших класах. Учитель, що володіє необхідною базою мистецтвознавчих знань і вмінь, зможе занурити учнів у світ музики, задовольнити їхню потребу в спілкуванні зі справжнім мистецтвом.

2. Мистецтвознавчу компетентність учителя музичного мистецтва початкової школи складає фахова база, яка є сукупністю базових знань, сформованих умінь і навичок мистецько-аналітичної діяльності, досвіду оцінної та творчої роботи, емоційно-духовного розвитку особистості.

3. Мистецтвознавча підготовка майбутніх учителів музики початкової школи потребує пошуку й застосування специфічних навчальних засобів, зокрема з використанням комп'ютерних технологій, нових форм і методів навчання, які б урахували специфіку педагогічного феномена професійної компетентності вчителів музики початкової ланки освіти, нової організації навчально-виховного процесу. У пошуку специфічних форм і методів формування мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики вбачаємо перспективи подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байденко В. І. Компетентностный подход к проектированию государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (методологические и методические вопросы) : методическое пособие. 2-е издание. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2005. – 114 с.

2. Гаврілова Л. Науково-методологічні підходи до аналізу професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів / Л. Г. Гаврілова // Професіоналізм педагога : теоретичні й методичні аспекти. – Вип. 2. – Слов'янськ : ДДПУ, 2015. – С. 7–17.

3. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 [Електронний ресурс] // Вища освіта : інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном [сайт]. – Режим доступу :

<http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.

4. Козир А. В. Педагогічні умови формування професійної майстерності викладачів мистецьких дисциплін / А. В. Козир // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2012. – Вип. 11 (246). – С. 11–17.

5. Масол Л. М. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи у системі інтегративної мистецької освіти : метод. посіб. для вчителів / Л. М. Масол, Н. Є. Миропольська, В. В. Рагозіна [та інш.] ; за наук. ред. Л. Масол. – Київ : Пед. думка, 2010. – 228 с.

6. Олексюк О. М. Музично-педагогічний процес у вищій школі / О. М. Олексюк, М. М. Ткач, Д. В. Лісун. – К. : Знання України, 2009. – 123 с.

7. Пляченко Т. М. Формування фахових компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва на заняттях з музично-інструментальних дисциплін /

Т. М. Пляченко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова : збірник наукових праць. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. – Вип. 18 (23). – 2015. – С. 146–150.

8. Растригіна А. М. Компетентнісний підхід до підготовки майбутнього магістра музичного мистецтва / А. М. Растригіна // Сучасні стратегії університетської освіти : якісний вимір : матер. міжнар. практ. конференції. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. – С. 501–509.

9. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти : навчально-методичний посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.

10. Федоришин В. І. Професіографічне моделювання діяльності вчителя музики / В. І. Федоришин // VI Культурологічні читання пам'яті Володимира Подкопаєва «Національний мовно-культурний простір України в контексті глобалізаційних та євроінтеграційних процесів». – К. : ДАККіМ, 2009. – С. 148–150.

11. Щоголова О. П. Категорія духовності у мистецькій освіті : компетентнісний аспект [Електронний ресурс] / О. П. Щоголова // Естетика і етика педагогічної дії. Збірник наукових праць. – Київ – Полтава. – Режим доступу :

<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/567>.

REFERENCES

1. Baidenko, V. I. (2005). *Kompetentnostnyi podkhod k proektirovaniiu hosudarstvennykh obrazovatelnykh standartov vyssheho professionalnogo obrazovaniia [Competence Approach to Designing the state educational standards of higher professional education]*. Moskva, Issledovatel'skii tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov. [in Russian].

2. Havrylova, L. H. (2015). *Naukovo-metodolohichni pidkhody do analizu profesiinoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv [Scientific and methodological approaches to the analysis of professional competence of the future primary school teachers]. Profesionalizm pedahoha: teoretychni i metodychni aspekty [The professionalism of the teacher: theoretical and methodological aspects]*, 7–17. Sloviansk, DDPU. [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" #1556 – VII vid 01.07.14 [The Law of Ukraine "On Higher Education" of 01.07.14 [online]]. – Retrieved from: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>. [in Ukrainian].

4. Kozyr, A. V. (2012). *Pedahohichni umovy formuvannia profesiinoi maisternosti vykladachiv mystetskykh dystsyplin [Pedagogical conditions of formation of professional skills of teachers of artistic disciplines]*. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka*, 11–17. Luhansk, LNU imeni Tarasa Shevchenka. [in Ukrainian].

5. Masol, L. M., Myropolska, N. E., Rahozina, V. V. et al. (2010). *Formuvannia bazovykh kompetentnostei uchniv zahalnoosvitnoi shkoly u systemi intehratyvnoi mystetskoï osvity [Formation of basic competencies of pupils of secondary school in the system of integrative arts education]*. Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].

6. Oleksiuk, O. M., Tkach, M. M., Lisun, D. V. (2009). *Muzychno-pedahohichnyi protsess u vyshchii shkoli [Musical-pedagogical process in higher education]*. Kyiv: Znannia Ukrainy. [in Ukrainian].

7. Pliachenko, T. M. (2015). *Formuvannia fakhovykh kompetentnostei maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva na zaniattiakh z muzychno- instrumentalnykh dystsyplin [Formation of professional competence of the future teachers of music in the classroom music and instrumental disciplines]*. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova: zbirnyk naukovykh prats. Serii 14. Teoriia i metodyka mystetskoï osvity*, 146–150. Kyiv, NPU imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian].

8. Rastryhina, A. M. (2012). *Kompetentnisnyi pidkhid do pidhotovky maibutnoho mahistra muzychnoho mystetstva [Competence approach to preparing of the future music master]*. *Suchasni stratehii universytetskoï osvity: yakisnyi vymir [Modern strategies of*

university education: a qualitative dimension], 501–509. Kyiv, Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka. [in Ukrainian].

9. Rostovskyi, O. Ya. (2011). *Teoriia i metodyka muzychnoi osvity [Theory and Methodology of Music Education]*. Ternopil: Navchalna knyha – Bogdan. [in Ukrainian].

10. Fedorishyn, V. I. (2009). Profesiohrafichne modeliuvannia diialnosti vchytelia muzyky [Professional modeling of music teacher]. *Natsionalnyi movno-kulturnyi prostir Ukrainy v konteksti hlobalizatsiinykh ta yevrointehratsiinykh protsesiv [National language and cultural space of Ukraine in the context of globalization and European integration processes]*. 148–150. Kyiv: DAKKKiM. [in Ukrainian].

11. Shcholokova, O. P. (2011). *Katehoriia dukhovnosti u mystetskii osviti: kompetentnisnyi aspekt [Category of spirituality in art education: competence dimension]*. Retrieved from: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/567>. [in Ukrainian].

РЕЗЮМЕ

Гаврилова Людмила, Орехова Валентина. Структура искусствоведческой компетентности будущих учителей музыки начальной школы.

Статья освещает актуальную проблему современной художественной педагогики – совершенствование профессиональной подготовки будущих учителей музыки, в частности учителей-музыкантов начального звена образования. Раскрыта сущность искусствоведческой компетентности как актуальной составляющей профессиональной компетентности будущих музыкантов-педагогов, представлена ее структура и предложен содержательный контент. Автор отмечает, что искусствоведческая составляющая профессиональной компетентности – это совокупность базовых знаний, сформированных умений и навыков художественного исполнительства, опыта оценочной и художественно-творческой деятельности, эмоционально-духовного развития личности, что обеспечивает владение ключевыми и специфическими знаниями о культуре, разных видах искусства, а также готовность к успешному осуществлению профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, искусствоведческая компетентность, будущие учителя музыки, профессиональная подготовка.

SUMMARY

Havrylova Liudmyla, Oriekhova Valentyna. Structure of art competence of the future primary school music teachers.

Competence approach has a great potential for professional development of the future music teachers and their successful self-realization in professional activities. The professional level training of the future music teachers is constantly changing and becoming more complex. Art plays an important role in personality development of the primary school music teachers.

Analysis of relevant research in music pedagogy (L. Havrylova, A. Kozyr, L. Masol, T. Pliatchenko, A. Rastryhina, R. Savchenko, V. Fedoryshyn) allowed to define a modern interpretation of the music teachers' professional competence.

The authors of the article have analyzed the concept of professional competence of the primary school music teachers. It is indicated the importance of art competence as a part of professional competence of the future music teachers' work with children in primary school. The authors' own vision of the definition of art competence is proposed. The structural components of the art competence are identified. This is the purpose of the article.

For the study used a range of research methods, including analysis, synthesis, comparison, generalization to study the scientific literature, government documents, and to compare the position of scientists regarding the content of the "professional competence of the future teachers of music" concept.

After the study of different theoretical and historical aspects of the future music teachers professional competence, the following definition of the term is proposed. Art competence in the structure of professional competence is special and displays the readiness of the student to investigation, analysis and interpretation of art works; it is the ability to use a systematic historical and theoretical knowledge about the art for the solution of professional tasks.

The art competence structure includes the following components: cognitive (art theoretical and historical knowledge), analytical-active (analysis and professional actions), motivation (desire to exercise artistic activities, formation of aesthetic tastes), and reflective-evaluation (the ability to use, evaluate, and improve art skill level).

Art competence is not innate and requires formation in the learning process. Modern music teacher needs to be a multi-faceted specialist. He should possess the basic music theoretical and practical knowledge and skills, also navigate in different art areas. Art training of the future primary school music teachers needs to find and use specific teaching methods, including the use of computer technologies, new forms and methods that take into account the specific phenomenon of pedagogical professional competence of the music teachers of primary level education, new organization of the educational process.

Key words: professional competence, art competence, future music teachers, professional training.

УДК 378:81'243

Тетяна Дегтярьова

ORCID ID 0000-0001-9239-5801

Ольга Скварча

ORCID ID 0000-0001-6409-4040

Сумський державний університет

DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/240-251

РОЛЬ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОТЕКСТІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

У статті досліджується використання автентичних відеотекстів на уроках російської мови як іноземної на початковому етапі. Відеоматеріали унікальні в порівнянні з іншими засобами навчання й розкривають широкі можливості для активної роботи на заняттях із іноземної мови. Ефективність застосування відеофільмів залежить не тільки від визначення їх місця в системі освіти, але й від того, наскільки раціонально організована структура відеозанять, як узгоджені навчальні можливості відеофільму з завданнями навчання. Результати дослідження можуть бути використані студентами та викладачами в процесі вивчення іноземної мови.

Ключові слова: автентичний, відеотекст, мультфільм, комунікація, мовна компетенція, мовленнєві навички, аудіювання, комунікативна поведінка, культурологічний матеріал.

Постановка проблеми. У нинішній час іде активний пошук шляхів удосконалення та модернізації процесу викладання іноземних мов у вищій школі. Зміна стану суспільства і процес глобалізації ставлять перед викладачами завдання вивчати й упроваджувати у практику найбільш ефективні методики та технології, творчо розвивати накопичений практичний і теоретичний досвід викладання дисципліни.